Adroddiad i'r:	**Cabinet**
Dyddiad y Cyfarfod:	**13 Ionawr 2015**
Aelod/Swyddog Arweiniol:	**Julian Thompson-Hill / Paul McGrady**
Awdur yr Adroddiad:	**Rod Urquhart**
Teitl:	**Polisi Dyledion Corfforaethol**

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Ceisio cymeradwyaeth ar gyfer y Polisi Dyledion Corfforaethol newydd, mae'r polisi yn darparu dull cyfannol wrth ddelio â chwsmeriaid sydd â mathau lluosog o ddyled i Gyngor Sir Ddinbych

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mabwysiadu polisi newydd, gan drin cwsmeriaid yn gyfannol lle mae gan y cwsmer sawl dyled, yn hytrach na chael gwasanaethau unigol yn mynd ar drywydd y ddyled ar wahân.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Aelodau'n cymeradwyo'r 'Polisi Dyledion Corfforaethol' fel y dangosir yn Atodiad A i'r adroddiad hwn.

4. Manylion yr Adroddiad

Cefndir

Mae Cyngor Sir Ddinbych yn codi a chasglu dyled yn y meysydd canlynol:

- Trethi Busnes
- Treth y Cyngor
- Gordaliadau Budd-daliadau Tai
- Rhenti Tai
- Mân Ddyledion (Gwasanaethau Cymdeithasol, Hamdden ac ati)

Holl ddyledion yn cael eu casglu gan y Tîm Gwasanaethau Refeniw ac eithrio Rhenti Tai sy'n gyfrifoldeb i'r Gwasanaeth Tai. Mae hyn wedi arwain at ddau wasanaeth yn delio â'r un cwsmer ar gyfer dau fath o ddyledion neu fwy. Mae gan hynny oblygiadau amlwg i'r cwsmer a dylai'r ymagwedd fod yn fwy cydgysylltiedig.

Mae'r rhan fwyaf o gwsmeriaid yn talu eu dyledion yn unol â'u hamserlenni talu, gyda nifer fawr o drafodion yn cael eu prosesu drwy Ddebyd

Uniongyrchol. Ar gyfer y cwsmeriaid hynny ni fyddai'r polisi newydd yn berthnasol i'w hamgylchiadau.

Fodd bynnag, pan fydd cwsmer yn methu â thalu yn unol â'r amserlen y cytunwyd arno, cymerir camau adennill o'r fframweithiau deddfwriaethol priodol. Unwaith eto yn y rhan fwyaf o achosion mae'r ddyled yn cael ei ddatrys yn hawdd ac er bod ethos y polisi newydd yn cael ei ddefnyddio nid oes angen galw i rym y camau gweithredu wedi'u cynnwys yn y polisi.

Roedd y ddau gategori olaf o gwsmeriaid gyda dyledion yn rai gan drethdalwyr sy'n 'gwrthod talu' neu'n 'methu â thalu'. Unwaith eto mae gan wasanaethau unigol brosesau a gweithdrefnau i ddelio â dau ddosbarth, ond mae hyn yn cael ei wneud o fewn y gwasanaeth hwnnw, yn hytrach nag uno a dod o hyd i ateb cyffredin ar gyfer y cwsmer.

4.1 Materion i'w hystyried

Mae'r polisi newydd yn mynd i'r afael â'r ddau gategori mewn modd cyfeillgar, teg ag urddasol. Y mater allweddol yw delio â dyledion lluosog yn gynnar fel bod gan y Cyngor y cyfle gorau i adennill ei ddyledion, ac i wneud hyn mewn dull cydgysylltiedig a chyson.

Fel y nodwyd yn gynharach, mae'r rhan fwyaf o ddyledion yn cael eu prosesu gan y tîm Gwasanaethau Refeniw, fodd bynnag Tai sy'n gyfrifol am Rhenti Tai. Mae'r rhan fwyaf o ddyledion tai yn cael eu talu yn brydlon ond mae problemau'n codi pan fydd yr achos yn mynd y tu hwnt i lefel dderbyniol o ôl-ddyledion gan ysgogi'r broses o droi pobl allan. Mae hyn yn gostus, yn cymryd amser ac yn niweidiol i'r cwsmer.

Mae'r polisi yn arloesol o ran sefyllfaoedd dyled lluosog lle bydd y Cyngor yn ymgysylltu â'r trydydd sector yn gynharach yn y cylch o ddyled i weld os oes gan y cwsmer yr hawl i unrhyw fudd-daliadau lles a allai leihau lefel y ddyled, gan ysgafnhau'r symiau i'w had-dalu. Fel arall, os bydd gan y cwsmer ddyledion mawr (nid o reidrwydd dyledion i'r Cyngor), yna bydd y trydydd sector yn gallu adolygu amgylchiadau'r cwsmer ac awgrymu cwrs adferol o weithredu. Gall hyn fod yn amserlen dalu a fydd yn deg i bob parti, yn orchymyn rhyddhad dyled neu hyd yn oed ansolfedd.

4.2 Defnydd Gweithredol

Rhagwelir os cymeradwyir y polisi y bydd y tîm Rhenti Tai yn gweithio'n agos gyda'r Gwasanaethau Refeniw, gan dynnu sylw at achosion posibl a chydweithio i drin dyled y cwsmer trwy ddefnyddio un dull sengl. Awgrymir bod hyn yn cael ei redeg fel cynllun peilot i fesur yr effaith o ran gwasanaeth i gwsmeriaid ac i adennill dyledion. Bydd hefyd yn ein galluogi i gryfhau ein cysylltiadau â'r trydydd sector ac i sicrhau bod prosesau cadarn yn eu lle cyn ei gyflwyno'n llawn.

Bydd cyfnod yr adolygiad yn cael ei roi ar waith dri mis ar ôl dechrau’r cynllun peilot, i weld y manteision i bob parti ac hefyd i wneud newidiadau i unrhyw brosesau neu weithdrefnau.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Trwy ddwyn y gwahanol ddyledion ynghyd bydd gennym farn unigol o ddyled, ac felly gallwn helpu pobl ddiamddiffyn yn fwy prydlon, gan sicrhau eu bod yn byw bywydau mor annibynnol â phosibl.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

I ddechrau, tra yn y cynllun peilot ni fydd unrhyw gost, fodd bynnag, os bydd y fenter hon yn wirioneddol lwyddiannus, yna efallai y bydd angen defnyddio adnodd pwrpasol. Fodd bynnag, byddai’r cost lawn ar gyfer hyn yn fwy na chydbwyso i’r incwm ychwanegol a gynhyrchir. Byddai cynnydd hefyd mewn effeithlonrwydd gan mai’r un tîm a fyddai’n casglu dyledion.

7. Beth yw'r prif gasgliadau o'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid atodi Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i’r adroddiad hwn.

Amherthnasol gan fod y polisi yn cael effaith gadarnhaol ar yr holl gwsmeriaid.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi eu cynnal gyda’r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

Mae'r polisi wedi cael ei ystyried a'i gefnogi gan adrannau mewnol, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a'r Trydydd Sector

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn gysylltiedig yn uniongyrchol i'r adroddiad hwn, fodd bynnag, bydd y dull newydd hwn o adennill dyledion yn trin y cwsmer fel un endid ac yn datrys materion dyled yn gynt nag ar hyn o bryd.

10. Pa risgiau sydd yna, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Y risg ar hyn o bryd yw bod cwsmeriaid yn delio ag adrannau unigol ar gyfer gwahanol ddyledion a bydd yn cael anhawster wrth eu blaenoriaethu. Drwy fabwysiadu'r polisi hwn gellir dod â’r holl ddyledion at eu gilydd a rhoi cynllun talu ar waith, a fydd yn diogelu'r ffrydiau incwm i Gyngor Sir Ddinbych

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988
Rheoliadau Treth y Cyngor a Gorfodi 1992
Deddf Tai 1988, 1996 a 2002